

**Sygn. akt IACz 77/18**

## POSTANOWIENIE

Dnia 6 marca 2018 roku

Sąd Apelacyjny w Krakowie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSA Andrzej Struzik

Sędziowie: SA Barbara Górczanowska (spraw.)

SA Teresa Rak

po rozpoznaniu w dniu 6 marca 2018 roku w Krakowie

na posiedzeniu niejawnym

w sprawie z powództwa **Skarbu Państwa – Naczelnika Urzędu(...)** w B.

przeciwko **J. N. i M. W.**

o ustalenie

na skutek zażalenia strony powodowej na pkt II postanowienia Sądu Okręgowego w Kielcach z dnia 28 listopada 2017 r., sygn. akt IC 2063/17

postanawia:

I. oddalić zażalenie;

II. zasądzić od strony powodowej na rzecz pozwanego J. N. kwotę 1 800 zł (jeden tysiąc osiemset złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.

III. zasądzić od strony powodowej na rzecz pozwanej M. W. kwotę 1 800 zł (jeden tysiąc osiemset złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.

SSA Teresa Rak	SSA Andrzej Struzik	SSA Barbara Górczanowska
----------------	---------------------	--------------------------

## UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 28 listopada 2017 r. Sąd Okręgowy w Kielcach w pkt I umorzył postępowanie w sprawie, a w pkt II zasądził od Skarbu Państwa Naczelnika Urzędu(...)

 w B.: na rzecz M. W. kwotę 22 436,11 zł oraz na rzecz J. N. kwotę 28 800 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

W uzasadnieniu Sąd Okręgowy podał, że zgodnie z regułą wyrażoną w art. 203 § 2 i 3 k.p.c. w przypadku cofnięcia pozwu obowiązek zwrotu kosztów co do zasady obciąża powoda – bez względu na przyczynę. Dalej Sąd Okręgowy wskazał, że dopuszczalne jest wprowadzić odstępstwo od powyższej zasady, ale jedynie w sytuacji, gdy powód wykaże, że wystąpienie z powództwem było niezbędne dla celowego dochodzenia praw lub celowej obrony, z uwzględnieniem okoliczności istniejących w dacie wytoczenia pozwu. Dotyczy to zwłaszcza sytuacji, gdy cofnięcie pozwu jest konsekwencją zaspokojenia przez pozwanego wymagalnego w chwili wytoczenia powództwa roszczenia powoda. W rozumieniu przepisów o kosztach procesu (art. 98 k.p.c.) pozwanego należy uznać wówczas za stronę

przegrywając sprawę (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 kwietnia 2012 r., sygn. akt II CZ 208/11). W ocenie Sądu I instancji sytuacja taka nie zachodziła w niniejszej sprawie, gdyż nie ma dowodów potwierdzających, że w dacie wniesienia pozwu roszczenie powoda było uzasadnione. Sąd Okręgowy podał, że postępowanie zostało zniesione i gdyby powód nie cofnął pozwu Sąd I instancji zobowiązany byłby do prowadzenia postępowania dowodowego od początku, co oznacza, że obecnie nie sposób ustalić, jakie byłoby w takim przypadku rozstrzygnięcie końcowe sprawy i czy byłoby ono korzystne dla powoda. Zdaniem Sądu I instancji trudno więc przyjąć, że powództwo zostałoby uwzględnione, a powód przegrał proces jedynie na skutek przedawnienia zobowiązania podatkowego. Według Sądu I instancji za uzasadnione też przyjąć należy twierdzenia pozwanych, że do upływu terminu przedawnienia przyczynił się sam powód nieprawidłowo oznaczając stronę powodową w pozwie i w kolejnych pismach lub też wnosząc pozew bez właściwej reprezentacji Skarbu Państwa. Także wytoczenie powództwa przeciwko tylko jednej ze stron umowy darowizny przy istnieniu współuczestnictwa koniecznego niewątpliwie wydłużyło czas trwania procesu. Wszystkie te okoliczności w odczuciu Sądu I instancji przemawiały przeciwko uznaniu, że cofnięcie pozwu nastąpiło z przyczyn od powoda niezależnych, zatem wnioski powoda o nieobciążanie go kosztami postępowania nie mógł zostać uwzględniony. Sąd I instancji uwzględnił wniosek pełnomocnika pozwanej M. W. o zasądzenie tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego kwoty 20.389,11 zł oraz kwot 17 zł (opłata skarbową od udzielonego przez powódkę pełnomocnictwa), 30 zł (opłata sądowa od zażalenia) i 2 000 zł (opłata sądowa od apelacji). Sąd Okręgowy uwzględnił także wniosek pozwanego J. N. o zasądzenie na jego rzecz od powoda kwoty 28.800 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. Sąd I instancji powołał art. 355 k.p.c., art. 203 k.p.c. i art. 98 k.p.c., § 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu i § 2 oraz § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.

Strona powodowa zaskarżyła pkt II powyższego postanowienia. Zaskarżonemu postanowieniu zarzuciła naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na treść orzeczenia, a w szczególności art. 102 k.p.c. oraz art. 203 § 2 k.p.c. w ten sposób, iż nie uwzględnił wniosku powoda o nieobciążanie go kosztami postępowania z uwagi na to, że cofnięcie pozwu nastąpiło z przyczyn od powoda niezależnych, a powództwo w dniu jego wniesienia było zasadne. Wniosła o zmianę zaskarżonego postanowienia w ten sposób, aby strony powodowej nie obciążać kosztami w ogóle, ewentualnie zasądzić tylko część kosztów bądź też o jego uchylenie.

Pozwana M. W. w odpowiedzi na zażalenie wniosła o oddalenie zażalenia strony powodowej jako bezzasadnego i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej M. W. zwrotu kosztów procesu według norm prawem przepisanych.

Pozwany J. N. w odpowiedzi na zażalenie wniósł o oddalenie zażalenia i zasądzenie od strony powodowej na rzecz pozwanego J. N. kosztów postępowania zażaleniowego według norm przepisanych.

### ***Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:***

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgłoszony przez skarżącą zarzut naruszenia art. 102 k.p.c. w zw. z art. 203 § 2 k.p.c. jest bezzasadny. Zasadą jest obowiązek zwrotu kosztów procesu przez powoda, który cofa pozew, a sąd jedynie wyjątkowo może odstąpić od obciążania powoda kosztami postępowania.

Art. 102 k.p.c. stanowi, że w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. W powołanym przepisie prawa nie zdefiniowano pojęcia „wypadki szczególnie uzasadnione”, a zatem ich kwalifikacja należy do sądu. W postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 26 stycznia 2012 r., sygn. akt III CZ 10/12 wskazano, że „Ocena sądu, czy zachodzi wypadek szczególnie uzasadniony, o którym mowa w art. 102 k.p.c., ma charakter dyskrecyjny, oparty na swobodnym uznaniu, kształtowanym własnym przekonaniem sądu oraz oceną okoliczności rozpoznawanej sprawy. W związku z tym może być podważona przez sąd wyższej instancji tylko wtedy, gdy jest rażąco niesprawiedliwa.”. Szczególne okoliczności

dotyczą tak przebiegu procesu, jak i okoliczności spoza postępowania (stanu majątkowy i sytuacja życiowa strony), a ich oceny dokonuje się z uwzględnieniem zasad współżycia społecznego.

Strona powodowa argumentowała, że powództwo o ustalenie, że umowa darowizny kwoty 33 000 zł zawarta w dniu 9 marca 2009 r. pomiędzy darczyńcą M. W. a obdarowanym J. N. nie istnieje, zarówno w dacie jego wniesienia, jak również wycofania było zasadne, zaś cofnięcie pozwu było spowodowane okolicznością przedawnienia prawa do wydania decyzji ustalającej zobowiązanie podatkowe z tytułu opodatkowania przychodów nieznajdujących pokrycia w ujawnionych źródłach lub pochodzących ze źródeł nieujawnionych w postępowaniu podatkowym.

Jednakże w niniejszej sprawie zaakceptować należy stanowisko Sądu I instancji, iż brak podstaw dla przyjęcia, że w dacie wniesienia pozwu roszczenie strony powodowej było uzasadnione wobec uchylecia wyroku Sądu Okręgowego w Kielcach z dnia 14 czerwca 2017 r., sygn. akt I C 2022/13 i zniesienia postępowania w całości wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 14 czerwca 2017 r. (k. 619). Tym samym Sąd I instancji zobowiązany byłby do przeprowadzenia postępowania dowodowego od początku i brak podstaw do przyjęcia, że w sprawie zapadłoby orzeczenie uwzględniające powództwo, gdyby strona powodowa nie cofnęła pozwu. Dlatego też nie można wnosić, że powództwo było zasadne, a strona powodowa uległa jedynie z uwagi na przedawnienia prawa do wydania decyzji w postępowaniu podatkowym. Nie bez znaczenia pozostaje również postawa skarżącej, która nie oznaczyła strony powodowej w pozwie i nie wyjaśniła kwestii jej reprezentacji w sposób niebudzący wątpliwości, a także pierwotne wytoczenie powództwa przeciwko tylko jednemu z pozwanych pomimo zaistnienia współuczestnictwa koniecznego, co spowodowało wydłużenie postępowania sądowego, a zarazem przyczyniło się do upływu terminu przedawnienia. Okoliczności te nie pozwalają na przyjęcie, że cofnięcie pozwu nastąpiło z przyczyn od strony powodowej niezależnych, zatem wnioski powoda o nieobciążanie go kosztami postępowania nie zasługiwał na uwzględnienie. Dla oceny czy w sprawie zaistniał wypadek szczególnie uzasadniony nie ma znaczenia intencja strony powodowej oraz jej subiektywne przekonanie o zasadności wszczęcia powództwa. Jednocześnie pozwani byli uprawnieni do podjęcia obrony w niniejszym postępowaniu i ustanowienia w tym celu profesjonalnych pełnomocników procesu, a zatem przysługuje im zwrot poniesionych kosztów zastępstwa procesowego. Ponadto okoliczności sprawy nie przemawiają za twierdzeniem, że obciążenie strony powodowej kosztami byłoby oczywiście niesłuszne, niesprawiedliwe i niezgodne z zasadami współżycia społecznego i również sam skarżący nie wskazuje w jaki konkretnie sposób zaskarżone postanowienie Sądu I instancji miałyby stać w sprzeczności z zasadami współżycia społecznego. Toteż w ocenie Sądu Apelacyjnego w sprawie nie zaistniał wypadek szczególnie uzasadniony, przemawiający za odstąpieniem od obciążania kosztami postępowania strony powodowej.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Apelacyjny na zasadzie art. 385 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 zd. 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji postanowienia.

O kosztach postępowania zażaleniowego Sąd Apelacyjny orzekł w pkt II i III sentencji na zasadzie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. Obejmują one koszty zastępstwa procesowego każdego z pozwanych w postępowaniu zażaleniowym ustalone w kwocie 1 800 zł na podstawie § 10 ust. 2 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1800, w brzmieniu obowiązującym na dzień wniesienia zażalenia).

SSA Teresa Rak	SSA Andrzej Struzik	SSA Barbara Górczanowska
----------------	---------------------	--------------------------